

NIEUWSBRIEF – NOVEMBER 2024

MOE MAAR VOLDAAN   NA EEN PITTIGE KLUS IS HET GOED UITRUSTEN
WERKPLOEG HORSTERMAAT

Beste natuurvrienden,

Via deze nieuwsbrief houden we jullie op de hoogte van het 'wel en wee' van de stichting, zaken van de bestuurstafel, onze projecten, het beheer van de terreinen, nieuwe gezichten die we mogen verwelkomen bij 't werk in het veld. Kortom: we hopen weer wat wetenswaardigheden te hebben verzameld voor jullie en ook de mooie dingen te tonen die we aantreffen in het veld.

1.. Van de bestuurstafel

Er zijn geen wijzigingen binnen het bestuur te melden. Wel heeft onze terreinbeheerder José aangegeven dat ze door drukke privé- en werkomstandigheden in onvoldoende mate toe komt aan het uitvoeren van haar taak. We gaan dus op zoek naar iemand met de nodige kennis en (vooral) tijd om José bij m.n.de uitvoerende werkzaamheden te ondersteunen. Daarnaast zoeken we nog iemand die ons helpt op het gebied van Public Relations, social media en de website. Binnenkort gaan we de functiebeschrijvingen opstellen en deze functies openstellen. Mochten jullie iemand kennen die mogelijk interesse in één van die functies zou hebben, laat het ons dan weten.

Afgezien van de bestuursfuncties zijn we ook druk met het aanvragen van subsidies voor projecten en het opstellen van zienswijzen op het concept Natuurbeheerplan 2025 van de provincie Gld. Dat is over het algemeen een tijdrovende, complexe en weerbarstige materie, maar omdat we voor de uitvoering van ons werk voor een belangrijk deel afhankelijk zijn van subsidies zetten we onze tanden er maar in. Hoewel het dus soms even doorbijten is is de voldoening groot als het dan uiteindelijk lukt.

2. Vrijwilligers: nieuwe gezichten

Opnieuw een nieuw gezicht uit het Winterswijkse. Deze vrijwilligersgroep groeit en bloeit. Een jonge nieuw pensionado waar we nog héééél lang plezier van gaan hebben. Tenminste....als de eerste blaren geheeld zijn en het hem bij ons bevalt. Wij gaan er in ieder geval voor zorgen dat ie eelt op z'n handen krijgt!

Mijn naam is Wim Kottier, ik ben 67 jaar en ik woon in Winterswijk. Ik ben sinds 1982 getrouwd met Ina, samen hebben we twee fijne zoons en twee lieve schoondochters. Ik heb niet echt veel specifieke hobby's, maar ik lees literatuur en thrillers, kijk graag voetbal en wielrennen en ik ben verzot op films en dan met name films die niet per se door de commerciële bioscopen worden geprogrammeerd. Ik zit dan ook al meer dan 35 jaar in het bestuur van Stichting Filmhuis Winterswijk, samen met Sjoerd van der Werf, ook vrijwilliger bij de Van der Lugt Stichting.

Ik ben geboren in het Twentse Vriezenveen, heb tijdens mijn studie zeven jaar in Groningen gewoond en ben in 1982 aangenomen als docent Engels aan de RSG Hamaland in Winterswijk, de voorganger van het huidige Gerrit Komrij College, waar ik voornamelijk les gaf aan de bovenbouw Havo en Vwo. Het contact met leerlingen en collega's heb ik altijd als erg leuk ervaren, van de eindeloze vergaderingen waar missies, statements, protocollen e.d. moesten worden vastgesteld was ik wat minder gecharmeerd.

Toen ik eind vorig schooljaar na 42 jaar dan eindelijk met pensioen ging wist ik nog niet goed (of eigenlijk helemaal niet) hoe ik mijn dagen zou gaan vullen. Toen attendeerde Sjoerd mij op de Van der Lugt Stichting en dat leek me wel wat. Hoewel Sjoerd mij kennelijk introduceerde als "iemand met lichtgroene vingers" wist — en weet ik nog steeds — vrij weinig van bomen en planten, zeker als ik dat vergelijk met de vrijwilligers die ik inmiddels heb leren kennen. Maar ik vind het leuk (en het is gezond!) om lekker buiten bezig te zijn. Sjoerd was ook vergeten te melden dat die

lichtgroene vingers ook nog eens vastzitten aan twee linkerhanden, maar ach, al doende leert men. En inderdaad, ik heb inmiddels al kennism gemaakt met gemaaid kletsnat riet (loodzwaar), de Amerikaanse vogelkers (stinkt), bramenstruiken, héél veel bramenstruiken (doornen) én de valse acacia. Die is inderdaad vals.

Na de eerste dag in Mariënveld meegemaakt te hebben, kreeg ik naast twee gratis blaren ook al meteen de officiële Van der Lugt-kleding mee, ik was zo trots als een pauw. Ik mis alleen nog die prachtige bodywarmer. Ik heb nu een paar keer meegewerkt en dat is me heel erg goed bevallen. In de groep vrijwilligers heerst een erg gemoedelijke sfeer. De dag wordt relaxed begonnen met een bak koffie en halverwege is er — na een snerpand fluitje van Henk — wederom koffie met een smakelijke plak koek. Mijn allereerste keer was er zelfs een heerlijke versnapering van bakker en vrijwilliger Henk Heijerman, wat wil een mens nog meer? Ik vind het persoonlijk ook erg fijn dat er geen verplichte opkomst is en dat het werk op vaste dagen in de week ingepland wordt. Dan weet ik ook precies op welke momenten ik weer achter de geraniums kan gaan zitten. Al met al ben ik heel erg blij dat ik mijn zee van vrije tijd voor een deel op deze manier mag invullen.

2. Donaties Project gereedschappen

Onze foto op de voorpagina van de Seizoensbrief van Natuur en Milieu Gelderland

Het project is inmiddels afgerond en de materialen zijn aangeschaft. En uiteraard gingen we er zo snel mogelijk mee aan de slag. De werkploeg die bij terrein Oossinkbos aan het werk was had de eer om alles eens goed uit te testen.

3. Mooi succes voor de Horstermaat en Bosmans Brook: natuurtype Vochtig hooiland

Naar aanleiding van een nieuw concept Natuurbeheerplan 2025, opgesteld door de provincie Gld. zijn we in de pen geklommen om een zgn. zienswijze in te dienen. De reden: de graslanden op onze terreinen Horstermaat en Bosmans Brook hebben zich in de loop der jaren, door intensief (SINUS) maaibeheer goed ontwikkeld en gezien de voorkomende soorten bloemen en planten waren we van mening dat dit grasland “opgewaardeerd” zou moeten worden van “Kruidenrijk grasland” tot het natuurtype **Vochtig hooiland**.

Inmiddels heeft de provincie gereageerd met een zgn. “reactienota”. Daaruit blijkt dat onze zienswijze wordt gehonoreerd en dat de graslanden inderdaad met ingang van 2025 tot de vochtige hooilanden mogen worden gerekend. Dat is een mooi succes voor het intensieve maaibeheer dat we op die terreinen de afgelopen jaren hebben gevoerd. En het is voor een belangrijk deel te danken aan de tomeloze inzet van onze vrijwilligers. En ook niet geheel onbelangrijk: voor de stichting betekent het ook een toename van het subsidiebedrag en dat kunnen we zeker goed gebruiken.

HORSTERMAAT – WINTERSWIJK - BRINKHEURNE

BOSMANS BROOK - MARIËVELDE

4. WCL Waardevol Cultuurlandschap Winterswijk

Op 21 september a.s. werd het 30-jarige bestaan van de WCL-organisatie gevierd. Bezoekers konden kennismaken met bedrijven en organisaties die in dit gebied actief zijn. De stichting stelde de Ruitenburgerschans in het Woold open voor bezoek. Ook was er een deskundige, archeozoöloog Frits Laarman uit Bredevoort, aanwezig die vragen van bezoekers over de geschiedenis en functie van weerschansen in de Achterhoek in het algemeen en de Ruitenburgerschans in het bijzonder kon beantwoorden. We kunnen terugkijken op een geslaagde dag. Bezoekers gaven aan dat ze nu toch met een andere blik naar het aardwerk kijken.

BEZOEKERS WCL-DAG RUITENBURGERSCHANS WOOLD

5. Akkerbeheer

De stichting beheert een tweetal natuurakkers. De Sieverinkses ligt bij Ruurlo en de akker op terrein Oedingsebeekdal ligt in de buurt van Kotten. Het beheer luistert nauw en is sterk afhankelijk van de weersomstandigheden tijdens de verschillende seizoenen. Zaai gereedmaken, inzaaien, oogsten/maaien, combineren is bovendien veel werk dan gedaan moet worden door machines waarover wij niet beschikken. Gelukkig hoeven we dat niet allemaal zelf te doen. De akker in Kotten wordt gebruikt door bio-agrariër Ben Simmelink die ons het werk uit handen neemt en voor de akker in Ruurlo wordt veelal gebruik gemaakt van de diensten van AGREC Zelle Beheer.

Akker Sieverinkses

Vorig jaar hebben we daar winterrogge laten zaaien. De weersomstandigheden waren goed dit jaar en het gewas stond er prima bij. Zo goed dat Johannes Regeling c.s. van **eco-burgerboerderij De Patrijs uit Laren** interesse had in het graan en het stro. Voor het eerst sinds jaren stond er een oogstbaar gewas op de akker. Voor het maaien en dorsen werd gebruik gemaakt van een oude combine. Nostalgische plaatjes leverde dat op. En bovendien was het een mooie samenwerking met een gemengd natuur inclusief boerenbedrijf dat het net even anders doet.

RIJPENDE ROGGE OP SIEVERINKSES

MAAIEN EN DORSEN

GRAAN AFVOEREN MET DE KIPPER

HET STRO OP DE 'HILDE' VAN BOERDERIJ DE PATRIJS

Dit najaar hebben we wintergerst gezaaid. Bij boerderij De Patrijs brouwen ze ook bier, dus wie weet ...?
We proosten al vast op een mooie gerst oogst.

NOG SNEL EVEN EEN BEWERKING MET DE KVIK-FINN

DOOR AGREC ZELLE INGEZAAIDE AKKER MET WINTERGERST

Herstelbeheer Akker Oedingsebeekdal

Op deze kruiden- en faunarijke akker voeren we gedurende een aantal jaren (t/m 2030) een project uit dat mede gesteund en gefinancierd wordt door de **provincie Gld** in het kader van de **Kwaliteitsimpuls Natuurakkers**. Doel is om de bodemstructuur en de omstandigheden voor de groei van akkerflora te verbeteren. Basis van dit project is een uitgevoerd onderzoek door **Eichhorn Ecologie**. Het advies is om gedurende een aantal jaren mineralen (groevekalk en zeoliet) uit te strooien, gekoppeld aan een aantal akkerbewerkingen en het zaaien van graangewassen. Afgezien van de fakkerflora hopen we ook dat de akker aantrekkelijker wordt voor akkervogels als de Geelgors, de Veldleeuwerik of de Gele kwikstaart.

Bij de **provincie Gld** hebben we een onderbouwde begroting ingediend voor financiële steun. Recent kregen we bericht dat we ook subsidie krijgen voor de uitvoering (aankoop mineralen, uitvoering akkerbewerkingen etc.) van dit project.

Het project loopt van 2024 tot 2030:

Herstelbeheer	2024-2026
Herstel akkerflora	2027-2030
Eindbeheer	> 2030
Monitoring	2024-2030

Inmiddels heeft de gebruiker van de akker (bio boer Ben Simmelink) het strooien van groevekalk en zeoliet al voor ons uitgevoerd. Volgende stap is het uitvoeren van de akkerbewerkingen en het zaaien van het graan. De bedoeling is dat we een strook aan de zonzijde vrij laten zodat de akkerflora zich daar ongestoord kan ontwikkelen.

AKKER OEDINGSEBEEKDAL WINTERSWIJK - KOTTEN

6. Controle op boomveiligheid

Een deel van onze terreinen ligt aan fietspaden, zandwegen of verharde doorgaande wegen. Als eigenaar van houtopstanden/ bossen zijn we verantwoordelijk voor de veiligheid van weggebruikers. In geval van vallende takken of omvallende bomen kunnen we aansprakelijk gesteld worden voor schade als we niet voldaan hebben aan de eisen voor boomveiligheid. Als natuurorganisatie moet je aantoonbaar maatregelen genomen hebben om het risico van vallend hout maximaal te beperken.

Periodiek moeten we dus zgn. boomveiligheidscontroles laten uitvoeren. Deze controles moeten uitgevoerd worden door speciaal daarvoor gecertificeerde medewerkers. Aangezien wij die certificatie niet zelf in huis hebben moeten we dat uitbesteden. De opdracht voor deze klus is gegaan naar **Lars Fleischeuer (Fleischeuer Forestry)**. Lars is een “oude” bekende die ooit bij ons als vrijwilliger gewerkt heeft en na afronding van z'n studie nu een eigen bosbouwbedrijf heeft. Inmiddels zijn we al met de controles begonnen. We hopen aan het einde van dit jaar een overzicht te hebben van bomen die acuut risico opleveren dan wel bomen die we de komende tijd in de gaten moeten houden. Als het enigszins kan gaan we, indien nodig, zelf de bomen vellen.

7 Afval dump

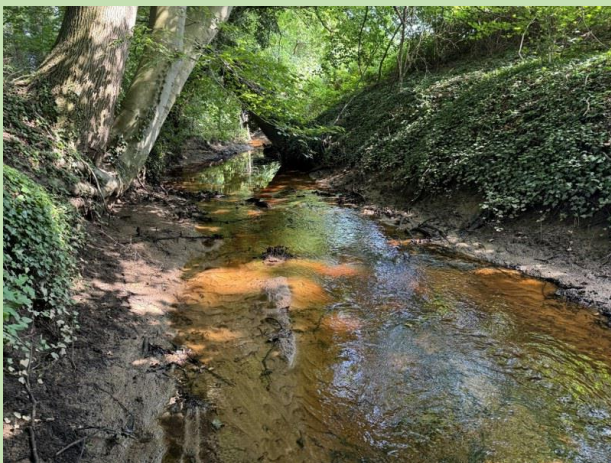
Regelmatig constateren we dat onbekenden weer eens iets achtergelaten hebben. In de loop der jaren hebben we al heel wat voorbij zien komen. Chemisch afval, autobanden, asbest, puin etc. Bij ons terrein Oossinkbos keken we toch even gek op van de rommel die er nu weer lag.

Een complete set lounge stoelen en een bank. Omdat de ROVA het niet wilde afvoeren (“het ligt op jullie grond”) heeft onze vrijwilliger **Sjoerd van de Werf** zich er over ontfermt en het afvoeren geregeld. Dank Sjoerd!

7. Oossinkbos Plannen WRIJ en Provincie Gld.

Langs ons terrein Oossinkbos loopt de Oossink/Bemersbeek. Het **waterschap Rijn & IJssel** heeft samen met de **provincie Gld.** plannen ontwikkeld voor natuurherstel en het vergroten van biodiversiteit. De bedoeling is om oude beeklopen te herstellen en om de beekbodem te verhogen. Daardoor neemt de overstromingskans toe. Dat is goed nieuws voor onze beek begeleidende bossen want die zijn de laatste jaren nl. ernstig verdroogd. Wij zijn dus blij met de plannen want de natuur zal er zeker van profiteren.

BEEKBEGELEIDEND BOS OP ONS TERREIN OOSSINKBOS
DE BEEK IS (TE) DIEP INGESLEPEN IN HET LANDSCHAP

DE ZELDZAME WILDE MISPEL KOMT VOOR IN HET
BEEKBEGELEIDEND BOS VAN DE OOSINK - BEMERSBEEK

8. Plantmateriaal

Met enige regelmaat planten we nieuwe struiken en bomen op onze terreinen. Dat plantmateriaal kopen we bij Staatsbosbeheer (SBB). Van SBB krijgen we de garantie dat het zgn. “bosplantsoen” niet alleen inheems maar ook autochtoon is. Die koppeling is voor ons belangrijk omdat inheemse bomen en struiken ook afkomstig kunnen zijn uit bijvoorbeeld oost of zuid Europa. Vaak is dat materiaal toch gewend aan een ander klimaat waardoor het anders reageert op klimaatontwikkelingen dan onze autochtone bomen en struiken. Dit jaar hebben we de volgende soorten besteld: meidoorn (één en tweestijlig), Sleedoorn, Lijsterbes, Vlier en Gelderse roos.

9. Wilde appel en peer

Op onze terreinen langs de Winterswijkse beken komen een aantal zeldzame wilde appels en peren voor. De exacte locatie van die bomen maken we liever niet bekend. De organisatie **Nederlands cultuurlandschap** brengt de locatie van alle wilde appels en peren landelijk in kaart en monitort deze soorten om kennis over deze zeldzame soorten te vergaren en om ze beter te kunnen beschermen. Recent kregen we bericht dat we in aanmerking komen om nog een paar exemplaren wilde appel en peer te bestellen zodat we het areaal kunnen uitbreiden. Ook hiervoor geldt dat we alleen autochtoon materiaal willen gebruiken, mits dat voorhanden is.

10. Beheer werkzaamheden

Het was een nat, heel nat jaar. Mooi voor vele water minnende insecten en amfibieën. De andere kant van de medaille was dat de gras- en hooilanden onstuimig groeiden en er vaker dan de laatste jaren gebruikelijk was gemaaid moest worden.

Gelukkig mochten we dit jaar het maaisel (gratis) afstorten bij het materiaal van Agrec Zelle Beheer op een terrein van de provincie Gld.

Weer een kipper vol geladen

Het afstorten gaat heel wat sneller gelukkig

Onze vrijwilligers hebben heel wat afgeharkt, kippers opgeladen en afgevoerd onder diverse omstandigheden. Maar of het nu regende of broeierig warm was, de opkomst en het enthousiasme was onverminderd groot. Hieronder een beeld van de werkzaamheden op de verschillende terreinen.

Werkploeg Schreuders weide

Ruitenburgerschans op tijd klaar voor het bezoek

Zo sparen we diesel uit

Onze poelridders van Bosmans Brook

SIEVERINKSES EEN RECORD (17) OPKOMST!

EN NIET ALLEEN VOOR DE KOFFIE MET KOEK

Nog een paar waarnemingen

Kraanvogel alert!

Let de komende weken op overvliegende kraanvogels, een prachtig fenomeen in vooral de Achterhoek en Limburg. Ze kunnen vooral bij oostenwind in grotere groepen, soms luid 'trompetterend' overvliegen vanaf de Duitse pleisterplaatsen bij veengebieden in de regio Diepholz (bij Osnabrück) naar Luc du Der in Noord-Frankrijk en vandaar verder naar Spanje en Portugal. Een deel van deze vogels trekt over Oost- en Zuid-Nederland. Tellingen van Duitse vogelwerkgroepen laten zien dat er op dit moment (eind oktober 2024) nog zo'n 60.000 kraanvogels bij Diepholz aanwezig zijn.

Foto Jan Bengevoord

BOSDIDEA (M) Foto Wil v.d. Hoven

**BLOEIENDE MOERASWEDERIK
D'N LEEG'N KÖNNINGSSTOOL – ZIEUWENT**

**DE EERST WAARNEMING OP DIT TERREIN
VAN DE GEVLEKTE ORCHIS**

Na de overvloedige regenval van de voorbije weken waren er veel soorten paddenstoelen en zwammen waar nemen.

ZWAVELKOPJES

PORCELEINZWAM

KASTANJEBOLEET

Ons oud-bestuurslid en terreinbeheerder **Kees Vredevelt** zette zich jarenlang in voor onze stichting en de Achterhoekse natuur. Nu kan hij het wat rustiger aan doen. Maar met interesse volgt hij nog steeds ons doen en laten. Hier met eega Willemien op bezoek op Bosmans Brook om eens te bekijken hoe de zaken erbij staan.

Neem ook een kijkje op onze website www.vanderlugtstichting.nl

Hebt u vragen over ons werk, interesse om als vrijwilliger de handen uit de mouwen te steken of wilt u donateur worden: neem dan contact met ons op via info@vanderlugtstichting.nl

Met vriendelijke groet,

Van der Lugt stichting

Het bestuur:

José Lamain, Leo Molenbroek, André Welmerink, Huub te Welscher, Jan Bengevoerd, Henk Graven